

DECIZIE

16 iulie 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președinte, judecătorul

Judecătorii

Valeriu Doagă

Vera Macinskaia

Svetlana Novac

Oleg Sternioală

Ala Cobăneanu

examinând recursul declarat de Întreprinderea Mixtă Organizația de Microfinanțare „Microinvest” Societate cu Răspundere Limitată

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii Mixte Organizația de Microfinanțare „Microinvest” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Întreprinderii Individuale „Pâcaleu” cu privire la încasarea dobânzii aferente și penalității și la cererea reconvențională a Întreprinderii Individuale „Pâcaleu” împotriva Întreprinderii Mixte Organizația de Microfinanțare „Microinvest” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la declararea nulității clauzei contractuale și restituirea plăților

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 11 martie 2014, prin care a fost respins apelul declarat de Întreprinderea Mixtă Organizația de Microfinanțare „Microinvest” Societate cu Răspundere Limitată și menținută hotărârea Judecătoriei Glodeni din 25 aprilie 2013, prin care a fost respinsă acțiunea inițială și admisă acțiunea reconvențională

constată:

La 30 ianuarie 2012 ÎM OMF „Microinvest” SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎI „Pâcaleu” cu privire la încasarea dobânzii aferente și penalității.

În motivarea acțiunii a indicat că la 09 noiembrie 2007 a încheiat cu pârâtul contractul de împrumut cu dobândă nr. BLSC – 69.07, în baza căruia ultimul a primit un împrumut în sumă de 120000 lei, cu o dobândă de 2,37 % lunar cu scadența la 16 noiembrie 2009.

Menționează că în perioada de până la depunerea cererii de chemare în judecată pârâtul a înregistrat în repetate rânduri datorii la tranșele împrumutului și dobânda aferentă, fapt despre care pârâtul a fost înștiințat prin telefon și în scris - prin scrisori de avertizare, însă până în prezent nu și-a onorat obligațiile contractuale.

Solicită încasarea de la pârât în beneficiul ÎM OMF „Microinvest” SRL a datoriei în sumă de 137894,09 lei, din care împrumutul - 0,00 lei, dobânda aferentă -

8675,48 lei, penalitate - 129218,61 lei și încasarea taxei de stat în sumă de 4136,82 lei.

Prin încheierea protocolară a Judecătoriei Făleşti din 10 decembrie 2012 a fost expediat dosarul civil împreună cu cererea de strămutare a prezentei acțiuni la Curtea de Apel Bălți pentru a se expune asupra cererii.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 21 decembrie 2012 a fost admisă cererea de strămutare a cauzei înaintată de Judecătoria Făleşti și pricina a fost strămutată pentru examinare în fond la Judecătoria Glodeni.

La 04 martie 2013 ÎI „Pâcaleu” a depus cerere reconvențională împotriva ÎM OMF „Microinvest” SRL, solicitând constatarea nulității absolute a clauzei din pct. 2.3.1 al contractului de împrumut cu dobândă nr. BLSC - 69.07, încheiat la 09 noiembrie 2007 între ÎM OMF „Microinvest” SRL (împrumutător) și ÎI „Pâcaleu” (împrumutat), în latura în care mărimea dobânzii aferente la împrumut a depășit rata de 18 % anual, respectiv de 1, 50 % lunar, recalcularea dobânzii aferente conform contractului de împrumut cu dobândă nr. BLSC - 69.07 din 09 noiembrie 2007, luând ca bază rata dobânzii aferente de 18 % anual, respectiv 1,50 % lunar și obligarea ÎM OMF „Microinvest” SRL să restituie ÎI „Pâcaleu” plățile încasate cu titlu de dobândă aferentă la împrumut, în baza contractului nominalizat peste rata de 18 % anual (1,50 % lunar), precum și plățile calculate și încasate cu titlu de penalități la dobânda aferentă la împrumut ce a depășit rata sus-indicată, precum și încasarea de la ÎM OMF „Microinvest” SRL în beneficiul ÎI „Pâcaleu” a cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii reconvenționale ÎI „Pâcaleu” a indicat că în pct. 2.3.1 din contractul de împrumut cu dobândă nr. BLSC - 69.07, încheiat la 09 noiembrie 2007 între ÎM OMF „Microinvest” SRL (împrumutător) și ÎI „Pâcaleu” (împrumutat) s-a convenit că pentru utilizarea împrumutului, Împrumutatul se obligă să plătească Împrumutătorului dobândă cu rata flotantă, stabilită inițial în mărime de 2,37 % lunar. Dobânda se calculează în bază zilnică la suma soldului împrumutului la data scadenței precedente, reieșind dintr-un an de 360 de zile. Dobânda se calculează începând cu următoarea zi după acordarea împrumutului.

Consideră că clauza din pct. 2.3.1 al contractului de împrumut cu dobândă nr. BLSC - 69.07 din 09 noiembrie 2007, cu privire la în mărimea dobânzii de 2,37 % lunar, ceea ce constituie 28,44 anual, este lovită de nulitate absolută de drept, dat fiind că nu a fost într-o relație rezonabilă cu rata de refinanțare a Băncii Naționale a Moldovei nici la momentul încheierii contractului de împrumut și nici pe parcursul executării acestuia (art. 869 alin. (1), (2) Cod civil).

Afirmă că la data încheierii contractului de împrumut – 09 noiembrie 2007, rata de refinanțare Băncii Naționale a Moldovei (rata de bază) era de 16,0 % anual, ceea ce constituie 1,33 % lunar.

Susține că la 09 noiembrie 2007 dobânda aferentă de 2,37 % lunar/28,44 % anual conform pct. 2.3.1 al contractului de împrumut cu dobândă nominalizat nu era într-o relație rezonabilă cu rata de refinanțare a Băncii Naționale a Moldovei, deoarece depășea această rată cu mai mult de 12 puncte procentuale (%).

Consideră că la 09 noiembrie 2007 dobânda aferentă împrumutului ar fi fost într-o relație rezonabilă cu rata de refinanțare a Băncii Naționale a Moldovei în cazul în care ea ar fi fost egală cu rata de refinanțare a Băncii Naționale a Moldovei sau ar fi depășit această rată nu mai mult decât cu 2 puncte procentuale, adică ar fi constituit nu mai mult decât 18 % anual, respectiv de 1,50 % lunar.

Indică că urmează a fi luat în considerare și faptul că ulterior pe parcursul executării contractului de împrumut (anii 2007-2012) rata de refinanțare a Băncii Naționale a Moldovei a fost într-o continuă descreștere, ajungând în anul 2012 până la 4,5 % anual (0,375 % lunar).

Invocă că clauza din pct. 2.3.1 al contractului de împrumut cu dobândă cu privire la mărimea dobânzii ce depășește cuantumul de 1,50 % lunar (18 % anual) este lovită de nulitate absolută de drept în temeiul art. 869 alin. (2) din Codul civil.

Consideră că având în vedere nulitatea absolută de drept a clauzei din pct. 2.3.1 al contractului de împrumut în latura în care mărimea dobânzii aferente împrumutului depășește 18 % anual, respectiv 1,50 % lunar, și luând în considerare prevederile art. 219 alin. (1) și (2) Cod civil, conform cărora, actul juridic nul, implicit clauza nulă a actului juridic, încetează cu efect retroactiv din momentul încheierii lui, iar fiecare parte trebuie să restituie tot ceea ce a primit în baza actului juridic nul, urmează a fi efectuat recalculul dobânzii aferente la împrumut invocată în acțiune de către ÎM OMF „Microinvest” SRL, cu obligarea acestuia să restituie ÎI „Pâcaleu” plățile încasate cu titlu de dobândă aferentă și împrumut ce au depășit ca mărime rata de 18 % anual (1,50 % lunar).

De asemenea, menționează că ÎM OMF „Microinvest” SRL urmează a fi obligată să restituie ÎI „Pâcaleu” și plățile încasate cu titlu de penalități calculate la dobânda aferentă la împrumut ce a depășit 18 % anual (1,50 % lunar).

La 16 aprilie 2013, ÎI „Pâcaleu” a depus cerere de concretizare și completare a acțiunii reconvenționale, și anume a pretenției din pct. 3 al acțiunii reconvenționale, solicitând obligarea ÎM OMF „Microinvest” SRL să restituie ÎI „Pâcaleu” suma de 48044,51 lei, ceea ce constituie plățile cu titlu de dobândă aferentă și penalități încasate ilegal de ÎM OMF „Microinvest” SRL de la ÎI „Pâcaleu” în temeiul contractului de împrumut cu dobândă nr. BLSC - 69.07, încheiat la 09 noiembrie 2007 între ÎM OMF „Microinvest” SRL (împrumutător) și ÎI „Pâcaleu” (împrumutat).

În susținerea argumentelor de fapt și de drept privind constatarea nulității absolute de drept a clauzei din pct. 2.3.1 al contractului de împrumut nr. BLSC - 69.07 din 09 noiembrie 2007 în latura în care mărimea dobânzii aferente împrumutului depășește 18 % anual, respectiv 1,50 % lunar, invocă suplimentar hotărârile judecătorești irevocabile, inclusiv decizia Curții Supreme de Justiție nr. 2rae-169/2011 din 16 iunie 2011, prin care a fost soluționată o pricină similară la cererea de chemare în judecată a SRL „Ciumașu & Co” împotriva ÎM OMF „Microinvest” SRL cu privire la declararea nulității parțiale a clauzei contractului de împrumut referitoare la mărimea dobânzii aferente.

Menționează că ÎM OMF „Microinvest” SRL urmează a fi obligat de instanța de judecată să-i restituie întreprinderii suma de 48044,51 lei.

Indică că din materialele dosarului, inclusiv din calculului dobânzii și penalității la contractul de împrumut nr. BLSC - 69.07 din 09 noiembrie 2007 prezentat de ÎM OMF „Microinvest” SRL, rezultă că ÎI „Pâcaleu” a achitat ÎM OMF „Microinvest” SRL în conformitate cu acest contract de împrumut în total suma de 192178,26 lei, dintre care 120000 lei - suma împrumutului integral, 57490,11 lei - cu titlu de dobândă aferentă și 14689,15 - cu titlu de penalități de întârziere.

Susține că conform calculului efectuat, reieșind din dobânda aferentă de 18 % anual, ÎI „Pâcaleu” urma să achite ÎM OMF „Microinvest” SRL suma de

120000 lei – împrumutul, 24133,75 lei - dobânda aferentă și penalități, iar în total suma de 144133,75 lei.

Afirmă că în realitate s-a achitat ÎM OMF „Microinvest” SRL cu titlu de dobândă aferentă și penalități, mai mult cu 48044,51 lei, invocând că în temeiul art. 219 alin. (1) și alin. (2) Cod civil, ultimul urmează a fi obligat de instanța de judecată să restituie ÎI „Pâcaleu” această sumă.

Prin hotărârea Judecătorei Glodeni din 25 aprilie 2013 a fost declarată nulă clauza, prevăzută în pct. 2.3.1 din contractul de împrumut cu dobândă nr. BLSC-69.07 încheiat la 09 noiembrie 2007 între ÎM OMF „Microinvest” SRL și ÎI „Pâcaleu” în latura în care mărimea dobânzii aferente la împrumut a depășit rata de 18 % anual, respectiv 1,50% lunar și încasat din contul ÎM OMF „Microinvest” SRL în beneficiul ÎI „Pâcaleu” suma de 48044,51 lei, încasată ilegal cu titlu de dobândă aferentă și penalități la contractul de împrumut cu dobândă nr. BLSC-69.07 încheiat la 09 noiembrie 2007 între ÎM OMF „Microinvest” SRL și ÎI „Pâcaleu”, respinsă acțiunea inițială ca fiind neîntemeiată și neconfirmată în cadrul examinării cauzei. La fel, a fost încasat din contul ÎM OMF „Microinvest” SRL în beneficiul ÎI „Pâcaleu” cheltuielile de judecată în sumă de 2942 lei.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 11 martie 2014 a fost respins apelul declarat de ÎM OMF „Microinvest” SRL și menținută hotărârea primei instanțe.

La 23 aprilie 2014, ÎM OMF „Microinvest” SRL a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre prin care acțiunea inițială să fie admisă, iar acțiunea reconvențională să fie respinsă. De asemenea, a solicitat încasarea de la intimat a cheltuielilor de judecată, anume a taxei de stat plătită în instanța de recurs în sumă de 2068,41 lei, taxei de stat plătită în instanța de apel în sumă de 3102,61 lei și taxei de stat plătită în prima instanță în sumă de 4136,82 lei, în total suma de 9307,84 lei.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, considerându-le ilegale, deoarece la caz au fost încălcate normele de drept material și de drept procesual.

Menționează că se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care nu au fost constatate și elucidate pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii în fond, de aceea hotărârea primei instanțe contravine prevederilor art. 239, 240 alin. (1), 241 alin. (5) CPC, iar decizia instanței de apel contravine prevederilor art. 373 CPC, ceea ce constituie o încălcare esențială și constituie temei de recurs prevăzut de art. 432 CPC.

Indică că se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească a interpretat în mod eronat legea.

Afirmă că prima instanță și instanța de apel își întemeiază hotărârile interpretând eronat prevederile art. 869 Cod civil, care prevede că dobânda într-un contract oneros trebuie să fie într-o relație rezonabilă cu rata de refinanțare a BNM. Instanțele judecătorești ierarhic inferioare consideră că înțelegerile asupra unei dobânzi ce excede rata de refinanțare a BNM - este nulă și deci nu poate produce efecte juridice pentru părți.

În contextul hotărârilor judecătorești adoptate, relația rezonabilă stipulată la alin. (1) art. 869 Codul civil, înseamnă o dobândă ce nu ar depăși rata de refinanțare a BNM cu 2%.

Susține că instanțele confundă noțiunea prevăzută în art. 869 alin. (1) Cod civil, conform căruia „plata unei dobânzi trebuie să se afle într-o relație rezonabilă cu rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei” cu noțiunea de „plata unei dobânzi trebuie să fie egală cu rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei”.

Solicită instanței să rețină că conform pct. 2.3.1 din contractul de împrumut nr. BLSC-69.07 din 09 noiembrie 2007 părțile au convenit asupra unei alte rate - 2,37% lunar ceea ce constituie 28,44% anual, că doar în cazul în care contractul nu prevedea o altă dobândă la care au convenit părțile la momentul încheierii contractului, prima instanță și instanța de apel era îndreptățită să aplice art. 869 alin. (2) din Codul civil al Republicii Moldova și că conform art. 7 alin. (5) din Legea cu privire la organizațiile de microfinanțare, organizația de microfinanțare stabilește în mod independent condițiile de prestare a serviciilor de microfinanțare.

Consideră că hotărârile instanțelor ierarhic inferioare, în partea ce privește „rezonabilitatea” ratei dobânzii de 2% suplimentar la rata BNM, sunt nefondate și lipsite de argumente.

Afirmă că la judecarea apelului motivând cu recomandarea nr. 13 a Curții Supreme de Justiție privind relația rezonabilă dintre dobânzile practicate pe piața financiară non-bancară și rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei, instanța de apel nu a luat în considerație și nici nu s-a expus asupra recomandării.

La 14 iulie 2014, în adresa Curții Supreme de Justiție a parvenit referința la cererea de recurs prin care ÎI „Pâcaleu” și-a exprimat dezacordul cu recursul declarat de ÎM OMF „Microinvest” SRL considerându-l pasibil de a fi respins.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele cauzei rezultă că copia deciziei instanței de apel a fost expediată în adresa părților la 07 aprilie 2014, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire nr. 7478 (f. d. 227).

Prin urmare, instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul în termen, la 23 aprilie 2014.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și a restitui pricina spre rejudecare în instanța de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Înaintând acțiunea în judecată împotriva ÎI „Pâcaleu”, ÎM OMF „Microinvest” SRL a solicitat încasarea de la pârât în beneficiul său a datoriei în sumă de 137894,09 lei, din care împrumutul - 0,00 lei, dobânda aferentă - 8675,48 lei, penalitate - 129218,61 lei și încasarea taxei de stat în sumă de 4136,82 lei.

La rândul său, ÎI „Pâcaleu” a depus cerere reconvențională împotriva ÎM OMF „Microinvest” SRL și concretizându-și cerințele a solicitat constatarea nulității absolute a clauzei din pct. 2.3.1 al contractului de împrumut cu dobândă

nr. BLSC - 69.07, încheiat la 09 noiembrie 2007 între ÎM OMF „Microinvest” SRL (împrumutător) și ÎI „Pâcaleu” (împrumutat), în latura în care mărimea dobânzii aferente la împrumut a depășit rata de 18 % anual, respectiv de 1, 50 % lunar, recalcularea dobânzii aferente conform contractului de împrumut cu dobândă nr. BLSC - 69.07 din 09 noiembrie 2007, luând ca bază rata dobânzii aferente de 18 % anual, respectiv 1,50 % lunar și obligarea ÎM OMF „Microinvest” SRL să restituie ÎI „Pâcaleu” suma de 48044,51 lei, ceea ce constituie plățile cu titlu de dobândă aferentă și penalități încasate ilegal de ÎM OMF „Microinvest” SRL de la ÎI „Pâcaleu” în temeiul contractului de împrumut cu dobândă nr. BLSC - 69.07, încheiat la 09 noiembrie 2007 între ÎM OMF „Microinvest” SRL (împrumutător) și ÎI „Pâcaleu” (împrumutat).

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză prima instanță a ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii inițiale și respingerii acesteia iar acțiunea reconvențională fiind admisă pe deplin.

Judecând apelul declarat de ÎM OMF „Microinvest” SRL, instanța de apel a găsit necesar de a-l respinge și de a menține hotărârea primei instanțe, considerând că aceasta este întemeiată și legală.

În susținerea soluției date instanța de apel cu referire la hotărârea explicativă a Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 8 din 24 decembrie 2010, conform cărui caracterul rezonabil al dobânzii se determină în fiecare caz aparte, inclusiv trebuie de ținut cont de clauzele contractuale, de tipul contractului și că este rezonabilă acea dobândă care este mai aproape de mărimea ratei de finanțare a Băncii Naționale a RM a reținut că rata dobânzii în mărime de 18 % anual, calculată de ÎI „Pâcaleu” este rezonabilă cu rata de refinanțare a Băncii Naționale din noiembrie 2007 de 16 % anual.

La fel, instanța de apel considerând neîntemeiat argumentul apelantului cu referire la interpretarea eronată de către prima instanță a prevederilor art. 869 Cod civil, a subliniat că instanța de fond s-a condus de prevederile art. 869 Cod civil și nu de art. 585 Cod civil.

La caz, instanța de recurs constată, însă, că contrar prevederilor art. 239 CPC și art. 241 alin. (5) CPC, decizia instanței de apel conține o motivare arbitrară, concluziile fiind expuse într-o formă evazivă, fără a fi examinată sub toate aspectele legalitatea și temeinicia hotărârii supuse apelului, în raport cu regulile și legislația în vigoare.

Or, analiza pe care judecătorul o face în legătură cu motivele de fapt și de drept, care i-au format convingerea în sensul unei anumite soluții trebuie să fie clară și simplă, precisă, conchisă și fermă, să aibă putere de convingere.

Așadar, examinând decizia atacată prin prisma criticilor formulate, instanța de recurs conchide că, deși instanța de apel în conținutul actului său de dispoziție face trimitere la practica judiciară în domeniu, contrar dispozițiilor acestei rețineri ajunge la concluzia menținerii hotărârii primei instanțe, care conducându-se de prevederile art. 868 Cod civil a declarat nulă clauza prevăzută în pct. 2.3.1 din contractul de împrumut cu dobândă nr. BLSC-69.07 din 09 noiembrie 2007 în latura în care mărimea dobânzii aferente la împrumut a depășit rata de 18 % anual, respectiv 1,50 % lunar, precum și încasării din contul ÎM OMF „Microinvest” SRL în beneficiul ÎI „Pâcaleu” a sumei de 48044,51 lei, care a fost încasată ilegal cu titlu de dobândă aferentă și penalități la contractul menționat.

Or, conform practicii judiciare, se consideră rezonabilă rata dobânzii calculată conform sumei următoarelor componente: 1) costul creditorului atragerii mijloacelor financiare, 2) profitul creditorului de aproximativ jumătate din costul indicat la componenta nr. 1), 3) cheltuielile suportate de creditor și costurile aferente menținerii rezervei instituționale, de aproximativ 4-5 % (Recomandarea CSJ nr. 13).

Aici prezintă relevanță și faptul că în cazul împrumuturilor acordate de asociațiile de economii și împrumut a cetățenilor ori alți agenți economici ai pieței financiare non-bancară, este inechitabilă și duce la o îmbogățire fără justă cauză a debitorului, anularea integrală a clauzei privind dobânda pe temeiul art. 869 alin. (2) al Codului civil și stabilirea dobânzii prevăzute de art. 585. Echitabilă și justă se consideră reducerea dobânzii până la o rată rezonabilă (conform formulei de calcul explicate mai sus), aplicându-se astfel nulitatea parțială, conform art. 220 alin. (3) al Codului civil.

Pe când, concluziile instanței de apel cu privire la temeinicia hotărârii primei instanțe nu reflectă și verificarea de către instanță a calculului componentelor rezonabile ale ratei dobânzii, fapt ce indică la examinarea superficială și unilaterală a pricinii, fără a fi supusă controlului temeinicia și corectitudinea soluției date de prima instanță prin prisma prevederilor legale.

La fel, instanța de recurs relevă că deși, instanța de apel constată temeinicia hotărârii primei instanțe, în același timp trece cu vederea faptul că deși, prima instanță reține prevederile pct. 2.3.1. al contractului de împrumut cu dobândă nr. BLSC - 69.07 care determină plata de către împrumutat a unei dobânzi cu rată flotantă, stabilită inițial în mărime de 2,37 % lunar, totodată menționând și faptul că conform Informației statistice a Băncii Naționale a Moldovei, rata de refinanțare pentru noiembrie 2007 era de 16 %, iar pentru anii următori până în decembrie 2012 ea s-a diminuat până la 4,5 %, în final prima instanță ajunge la concluzia nulității absolute a acestei clauze și încasarea din contul ÎM OMF „Microinvest” SRL în beneficiul ÎI „Pâcaleu” a sumei de 48044,51 lei, ca încasată ilegal cu titlu de dobândă aferentă și penalități la contractul de împrumut cu dobândă nr. BLSC-69.07 încheiat la 09 noiembrie 2007 între ÎM OMF „Microinvest” SRL și ÎI „Pâcaleu”, reținând în acest sens doar calculele prezentate de ÎI „Pâcaleu”, conform ratei dobânzii de 18 % anual.

Prin urmare, instanța de apel urma să stabilească corectitudinea aplicării de către prima instanță a legislației aferente speței examinate, precum și încadrarea juridică a raportului juridic dedus judecății prin prisma temeiniciei sau netemeiniciei cerințelor înaintate de către ÎI „Pâcaleu” cu privire la declararea nulității absolute a clauzei contractuale contestate.

În această ordine de idei se constată că soluția instanței de apel nu conține o argumentare clară din care să rezulte procesul deliberării și adoptării soluției la care s-a ajuns, astfel instanța de recurs fiind în imposibilitatea să exercite controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege.

În concluzie și în sensul art. 6 alin. (1) al Convenției, instanța de recurs ține să menționeze că instanțele de judecată, trebuie, să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale să precizeze noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse examinării.

De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu se mulțumească de a proba pur și simplu concluziile uneia dintre părți.

Față de cele de preced, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa integral decizia instanței de apel și de a restitui pricina spre rejudecare în instanța de apel, deoarece eroarea judiciară nu poate fi corectată de instanța de recurs.

La rejudecarea pricinii instanța urmează să țină cont de cele susmenționate și, având în vedere specificul acțiunii, să stabilească caracterul raportului juridic dintre părți, precum și cadrul legal aplicabil în speță și rejudecând pricina să emită o hotărâre temeinică și legală.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

decide:

Se admite recursul declarat de Întreprinderea Mixtă Organizația de Microfinanțare „Microinvest” Societate cu Răspundere Limitată.

Se casează integral decizia Curții de Apel Bălți din 11 martie 2014 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii Mixte Organizația de Microfinanțare „Microinvest” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Întreprinderii Individuale „Pâcaleu” cu privire la încasarea dobânzii aferente și penalității și la cererea reconvențională a Întreprinderii Individuale „Pâcaleu” împotriva Întreprinderii Mixte Organizația de Microfinanțare „Microinvest” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la declararea nulității clauzei contractuale și restituirea plăților, cu restituirea pricinii pentru rejudecare la Curtea de Apel Bălți, de un alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președinte, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Vera Macinskaia

Svetlana Novac

Oleg Sternioală

Ala Cobăneanu